

ПРОБЛЕМА ВІЛ/СНІДУ В УКРАЇНІ.

В цій статті розкривається проблема ВІЛ/СНІДу в Україні та шляхи її вирішення.

В данной статье раскрывается проблема ВИЧ/СПИДа в Украине и пути ее решения.

In this article discover a problem HIV/AIDS in Ukraine and the way of deside.

Однією з найважливіших і найгостріших проблем продовжує залишатись епідемія ВІЛ/СНІД, з якою людство ввійшло у ХХІ століття і яка є надзвичайно актуальною в Україні.

Перші випадки захворювання на СНІД було діагностовано в США в 1981 році. Як тільки з'явилися перші повідомлення про таємничу хворобу, для її вивчення було сформовано групу дослідників під керівництвом ученого – вірусолога Люка Монтаньє, який у 1983 році відкрив та ідентифікував ВІЛ, як вірус, що призводить до СНІД.

Збудником хвороби є вірус імунодефіциту людини (ВІЛ), що має вигляд спіральки у трикутній серцевині. Він руйнує лімфоцити і це призводить до втрати організмом захисних реакцій, тобто до повільного зниження імунітету, що супроводжується виникненням захворювань, передусім інфекційних, до злоякісних пухлин, що уражають легені, органи травлення, шкіру, нервову систему тощо. Навіть проста нежить може призвести до смерті людини.

Ранній період ВІЛ – інфекції часто є безсимптомним, тому лікарі можуть виявити його лише за допомогою дослідження крові на наявність у ній антитіл (за допомогою яких організм бореться з хворобою) до компонентів ВІЛ.

Так, як СНІД неминуче призводить до глибоких змін в усій імунній системі, то в людини виникають такі симптоми, як: збільшення лімфовузлів; втрата ваги, незважаючи на збереження колишнього режиму харчування; часті гнійні і запальні ураження слизової оболонки рота, шкіри, статевих органів; підвищення температури тіла, що тримається більше як місяць без будь-якої причини.

Незалежно від того чи є клінічні прояви, чи ні, ВІЛ – інфікована людина є джерелом зараження іншої людини. Вчені проводять величезну кількість досліджень з вивчення ВІЛ-інфекції і пов'язаної з нею патології. Розробляється або проходить стадію клінічного тестування велика кількість препаратів проти СНІДу та СНІД-асоційованих інфекцій. Вчені з'ясовують також точні механізми uszkodження вірусом імунної системи. Ці дослідження дають змогу краще визначити мішені для дії противірусних ліків і вакцин, але нажалі поки-що засобу вилікувати СНІД не існує. Вірус виявився складним. Він постійно змінюється, потрапляючи від однієї людини до іншої, змінюється навіть у процесі лікування. Щоб створити вакцину, необхідно знайти загальну рису серед різноманітних вірусів СНІДу. Отже, єдиним способом запобігти інфекції є уникнення ситуацій, що несуть ризик зараження. Статеві контакти – найбільш розповсюджений шлях передачі вірусу. Тому надійний спосіб запобігти зараженню – уникати випадкових статевих контактів та використовувати презервативи. Ще одним способом зараження є внутрішньовенне вживання наркотиків, що є не тільки шкідливо для здоров'я, але і значно підвищує можливість зараження вірусом. Як правило, ті хто вводять внутрішньовенні наркотики, використовують загальні голки і шприци без їхньої стерилізації. Проникнення ВІЛ у середовище наркоманів і токсикоманів поклало початок нового етапу розвитку епідемії СНІДу. До розповсюдження інфекції може призвести: використання будь-якого інструментарію (шприци, системи для переливання крові) як у медичних установах, так і в побуті при різних маніпуляціях (манікюр, педикюр, татуювання, гоління і т. п.) де може міститися кров людини, зараженого ВІЛ. Потрібна стерилізація усіх інструментів. Вірус СНІДу не стійкий, гине при кип'ятінні миттєво, при 56°C протягом 10 хвилин. Спирт не знищує ВІЛ. Також вірус може передаватись від зараженої матері дитині під час вагітності, пологів, годування. СНІДом не можна заразитися: при поцілунках, рукостисканнях, обіймах; знаходячись із ВІЛ інфікованим в одному приміщенні; користаючись суспільним душем, туалетом, басейном; через продукти харчування, предмети домашнього побуту; через комах.

В Україні епідемія ВІЛ/СНІД розпочалась у 1987 році і з того часу швидко поширюється. Сьогодні темпи зростання епідемії ВІЛ/СНІД в Україні найшвидші в Європі та СНД. Україна опинилася на межі небезпеки. Епідемія зміщується від груп високого ризику в бік загального населення і найбільше вражає молодь від 18 до 27 років і жінок. Аналіз офіційних даних щодо поширення ВІЛ- інфекції свідчить, що епідемія триває з тенденцією до подальшого зростання в усіх

регіонах України, але поширення її по країні нерівномірно. Найбільш ураженими є південні і східні регіони України: Дніпропетровська, Донецька, Одеська, Миколаївська області та Автономна Республіка Крим. В цих регіонах живе лише третина населення країни, але в них офіційно зареєстровано дві третини усіх випадків ВІЛ-інфекції. Протягом останніх років Україна є епіцентром епідемії ВІЛ/СНІД. Статистика свідчить, що в 2006 році кожний п'ятий серед усіх ВІЛ-інфікованих - це були молоді люди віком від 18 до 24. Частка жінок серед нових зареєстрованих випадків ВІЛ-інфекції зросла до 42%. Згідно дослідженню у 2014 році загальна кількість ВІЛ-інфікованих осіб становитиме 479 тис.(1.9% населення віком 15-49 років) за оптимістичними і 820 тис.(3.5%) за песимістичним сценаріями відповідно.

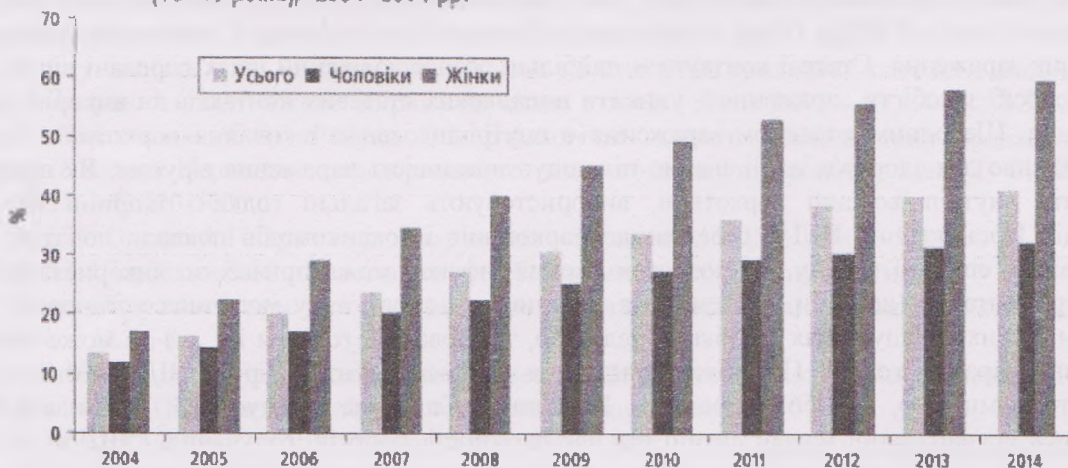
Рис. 1. Прогнозна кількість ВІЛ-інфікованих, 1994–2014 рр. (тис.)

Джерело: Світовий банк та Міжнародний Альянс з ВІЛ/СНІД, 2006

Збільшена рівнів захворюваності та смертності ві СНІД найбільш вплине на і без того несприятливу демографічну ситуацію в країні. У 2014 році прогнозоване число смертей від СНІДу, становитиме третину всіх смертей серед чоловіків віком від 15-49 років, і майже 60% всіх смертей серед жінок цієї вікової групи.

Рис. 2. Прогнозована частка смертей від СНІД в загальній кількості смертей серед дорослих (15–49 років), 2004–2014 рр.

Джерело: Світовий банк та Міжнародний Альянс з ВІЛ/СНІД, 2006

Населення України, яке і без того зменшується може почати скорочуватися ще швидше через збільшення рівня захворюваності і смертності від СНІД. Якщо у найближчі 10 років не знайдуть ефективний та недорогий засіб лікування СНІДу, половина населення середнього віку України вимре. Світова пандемія СНІД, що вже має більш руйнівні наслідки, ніж будь-яка інша хвороба за всю історію людства, не може розглядатися лише з точки зору охорони здоров'я. Одним із таких чинників

є посилення дискримінації (упереджене та негативне ставлення до людей), пов'язаною з ВІЛ-інфекцією, та порушення інших прав людини.

Ставлення суспільства до ВІЛ/СНІД та людей, яких особисто торкнулася пандемія, залишається однією з найбільших перешкод для боротьби з цим захворюванням в багатьох країнах, в тому числі і в Україні. Люди, позитивний ВІЛ статус яких стає відомим, стикаються з дискримінацією та порушенням своїх прав зі сторони сім'ї та друзів, їх звільняють з роботи, або ж створюють умови, що змушують звільнитися самим. Випадки дискримінації, наявні також в системі освіти – дошкільних, молодших шкільних закладах – і це далеко не вичерпний перелік. Права людини є першоосновою для ефективної відповіді ВІЛ/СНІДу. Захист прав є необхідним для того, щоб громадянин та суспільство змогли дати ефективну відповідь пандемії, зменшити уразливість до ВІЛ-інфекції та знизити негативний вплив хвороби. Програми протидії СНІДу, що не враховують аспект захисту прав, приречені на поразку. Також епідемія ВІЛ/СНІД матиме серйозні наслідки для українського суспільства і загрожуватиме майбутньому розвитку країни. В середньостроковій перспективі ВІЛ/СНІД матиме значний вплив на економічне зростання та соціальний добробут.

Загострення епідемії може призвести до зменшення кількості працюючих та зниження продуктивності праці, значного підвищення витрат на охорону здоров'я та зменшення державних і приватних заощаджень та інвестицій. Епідемія загрожує скороченням робочої сили у найбільш уражених районах.

Якщо не зупинити епідемію ВІЛ/СНІД швидко, то економічне зростання України може знизитись щонайменше на 6 відсотків.

Успіх у боротьбі з цією епідемією може бути досягнутий лише за наявності твердих зобов'язань з боку держави та координації зусиль, зокрема - залучення неурядових організацій. Програми профілактики та лікування мають бути в першу чергу спрямовані на молодь та жінок і розгортатися у найбільш вражених регіонах України. Особливі зусилля мають бути зосереджені на роботі з ін'єкційними споживачами наркотиків, які залишаються найбільш вразливою групою щодо ВІЛ/СНІД.

Звичайно певну допомогу Україні у боротьбі зі СНІДом надають Міжнародні організації, але цього мало. Певні кроки повинен робити і уряд. Влада вважає, що проблему ВІЛ/СНІД можна вирішити виключно збільшенням фінансування. Хоча в нас багато коштів виділяють на боротьбу з ВІЛ/СНІД, але вони не доходять до потерпілих. Також потрібно стримувати міграційні процеси. Але український народ ставиться до проблеми досить байдуже, з фаталізмом, притаманним народам слаборозвинутих країн.

Потрібно проявити розуміння важливості цього і у випадку виникнення у вас сумнівів щодо власного здоров'я або здоров'я свого партнера, потрібно пройти добровільне обстеження. Смерть або втрата здоров'я - занадто велика плата за незнання. Треба знати про цю хворобу якомога більше і вміти захистити себе від неї.

Дехто думає, що життя з ВІЛ – це лише череда безкінечних проблем. Невелика кількість ВІЛ-інфікованих, перестають вживати наркотики, починають займатися спортом, вони навчилися більш цінувати і берегти те, що являється для них дорогим, в тому числі своїх близьких. Ці люди перш за все переглянули своє відношення до життя, віднайшли нові пріоритети, цілі.

Іншими словами, ВІЛ може стати каменем, який затягне на дно, а може підштовхнути вгору. СНІД – це серйозне захворювання, поряд з багатьма іншими хворобами і інфекціями, від яких ніхто не застрахований. Це те, з чим можна жити і боротися за життя.

Більшість людей вважають інфікованих жертвами ВІЛ/СНІДу, але люди з ВІЛ-інфекцією не являються «жертвами». Жертва – це той, хто безпомічний перед ситуацією, а люди з ВІЛ-інфекцією, повинні вирішувати свої проблеми і контролювати своє життя. ВІЛ-інфекція – це тільки частина життя, і часто, не найголовніша.

Пам'ятайте – наявність ВІЛ-інфекції не робить вас гірше, але може стати стимулом для того, щоб зробити своє життя і самих себе краще.

Кожна людина повинна до кінця усвідомити всю небезпеку, яку несе СНІД, і зробити все можливе, щоб уберегти себе і своїх близьких та рідних від цієї інфекції, бо СНІД може увійти практично в кожен дім, кожна сім'ю. Яку роль, кінець кінцем, буде грати ВІЛ-інфекція в вашому житті, залежить тільки від вас.

Отже можна зробити висновок, що найголовнішим в сьогоденній ситуації є об'єднання зусиль усього суспільства, використання позитивного світового досвіду, залучення спонсорів та благодійних організацій, підтримка людей, що вже уражені хворобою і живуть з нею – це те, що ми повинні зробити в першу чергу.

Потрібно створювати міжгалузеві комплексні програми, вести більш активну пропаганду здорового способу життя населення, зокрема молоді, інформувати щодо безпечної сексуальної поведінки, шкідливості вживання алкоголю та наркотиків.

Громадські організації проводять широку роботу щодо зменшення шкоди серед споживачів ін'єкційних наркотиків. І хоча зроблено багато, реалії сьогодення вимагають посилення уваги до проблеми ВІЛ/СНІДу і залучення нових професійних та організаційних ресурсів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Баранова Н. Соціально-економічні наслідки епідемії ВІЛ / СНІДу в Україні: прогнозування, моделювання, оцінка // Україна : аспекти праці. - 2006. - №1. - С. 19-25.
2. Довідкові матеріали про становище молоді та хід реалізації державної молодіжної політики в Україні. - К.:УкрНДІ проблем молоді, 2002.- 98с.
3. Кокіна В. Більше знати про СНІД не зайве // Урядовий кур'єр- 2006. - N199/24 жовт.
4. Молоді люди, які вживають ін'єкційні наркотики: Поінформованість, усвідомлення ризику ВІЛ-інфікування, поведінка. - К.,2001. -64с.
5. Про запобігання захворюванню на СНІД та соціальний захист населення : Закон України від 12 грудня 1991 року. - К.: Вид-тво „Україна”, 1993. - 13с.
6. Соціальна робота з дітьми та молоддю: проблеми, пошуки, перспективи // За заг. редакцією Пінчук І.М., Толстоухової С.В.-К.: УДЦССМ, 2000. Випуск 1.-276 с.
7. Яременко О. Аналіз економічної ефективності проектів з профілактики ВІЛ/СНІДу в Україні. - К.,2003. - 99с.

О.В. ТРОЦЕНКО

ДО ПИТАННЯ АКТУАЛЬНОСТІ ПРОФІЛАКТИКИ ГЕЛІКОБАКТЕРІОЗУ

В статті розглядаються питання поширеності гелікобактеріозу серед населення України та шляхи профілактики.

В статье рассматриваются вопросы распространенности геликобактериоза в Украине и пути профилактики.

In this article the question about the spreading of infection Helicobacter pylori among population and prevention of infection Helicobacter pylori.

Численні епідеміологічні дослідження, проведені в багатьох країнах світу, свідчать про значну поширеність гелікобактерної інфекції та пов'язаної з нею захворюваннями шлунково-кишкового тракту. Величина розповсюдження інфекції у загальній популяції є досить різною в залежності від географічного регіону, умов навколишнього середовища, віку людей, економічного розвитку суспільства, чинників ризику (1). В країнах Східної Європи інфекція *Helicobacter pylori* (НР) являється однією з основних причин гастродуоденальної патології; її поширеність сягає 74 % в країнах, що розвиваються та 58 % - в розвинутих країнах (2). У державах з низьким соціальним і економічним статусом кількість інфікованих НР осіб у віці до 20 років становить близько 50 % популяції, а після 60 років життя – понад 80 % (3).

Раз у житті набуває інфікування НР може зберігатися протягом усього життя, існувати безсимптомно або перебігати з незначними диспепсичними розладами. Як відомо, довготривалий вплив НР на слизову оболонку гастродуоденальної зони призводить до виразкування, метapлазії, атрофії слизової оболонки і являється значним (у 80 % пацієнтів) фактором ризику розвитку раку шлунка. Так, наприклад, поширеність виразкової хвороби (ВХ) серед працюючого населення України протягом 1996 – 2003 р.р. постійно зростала; цей показник в 2003 р. склав 2434,3 і зріс в порівнянні з 1996 р. на 9,1 % (4). У Львівській області поширеність ВХ в 2006 р. становила 18,9 на 1000 населення (38085 хворих), а в 2007 р. – 18,6 на 1000 населення (37610 хворих).

Пошуки вакцини проти гелікобактеріозу поки що успіхів не мають. Проте, що стосується профілактики інфікування НР, то в цьому неабияку роль має відігравати просвітницька робота і видання масової літератури для населення. У польському виданні для пацієнтів (5) вказано, що понад 90 % людей взагалі не знають про існування бактерії НР. Дослідження проведені в США показали, що 90 % осіб, у котрих були прояви розладів шлунково-кишкового тракту переконані, що причиною